Ч. 11. Чернівцї, середа дня 26. січня (8. лютого) 1905 р. Рочник XXI.

ВИХОДИТЬ в ЧЕРНІВЦЯХ
що середи, пятницї і недїлї,
з тижневим додатком
„РУСКА РАДА“.
Редакция, адмїністр. і експедиция
при улици Петровича ч. 2.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від оплати почтової.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“
разом з „Рускою Радою“:
на цїлий рік . . . . . 20 К. — с.
„ пів року . . . . . . 10 „ — „
„ чверть року . . . . 5 „ — „
„ місяць . . . . 1 „ 70 „
Поодиноке число „Буковини“ 16 сотиків.
Передплата і належитість за інсерати платні в Чернівцях.

Листи з України.

Одеса в лютім.

Подїї житя нашого з швидкістю блискавки прорізують задушливе повітре.

Можна собі уявити, що в сї часи переживає цїла Росия, коли наша меркантильна Одеса повна революцийних елементів, і що найбільш характеризує час, що революция пройшла в такі сфери й верстви, де ранїйше про неї й згадувати боялись. Нема палати, нема й хати, де-б на ріжні лади не балакали про зміну центрального уряду.

Можна з певністю сказати, що крім безнадїйних дурнів та своекористних негідників, бюрократичний устрій уже не має в Одесї прихильників.

По вулицях, по каварнях, у театрах, на трамваях тільки й чути крилаті слова: конституция, революция...

Публика користуеть ся кожним найменьшим засїданем, де-б воно не було, що-б оголосити сї крилаті слова. Найбільш швидко революционізують ся прості люди — селяни та міщани. Не рідко бачиш, як на базарах, або й на вулицї стоїть купка селян і слухає оповідання якого небудь фірмана або й полїцая про те, як десь збирали ся й казали: „геть з самодержавієм, най живе свобода, най живе революция!“

Цїлий загал зреволюционізував ся, навіть дїти. Так недавно по головних улицях поважно пройшли школярі комерческої школи (здебільшого купецькі дїти) з червоним прапором з вигуками: „геть з самодержавієм! най живе революция!“ Поки полїцияити схаменулись, вони розбіглись по ріжних закутках.

Вибух з гармати в Петербурзї, страйк, убійства робочих, поранене о. Гапона й відлучене його від церкви, додали у нас до огню ще й полумя. Колись темні міщани, опір престола й бюрократиї, тепер усї в голос осуджують центральний уряд і рішили, що такі вчинки уряду підуть не на добро цареви і вже цїкавлять ся, хто-ж у нас по йому буде царювати?

Говорять про се, як про річ зовсїм звичайну, без жалю, без здивовання, навпаки з недобрим серцем, з іронїєю. „Скільки за сього царя миру погибло!...“

Починають пригадувати нещасливе царюванне і доходять до війни. Тут широкий поток фактів, які хоч кого зреволюционізують.

— Менї син пише, що на них всїх сорочки попріли, що коли Японцї беруть наших у полон, то дають свої сорочки, бо там кожен салдат має їх аж три.

— А менї пише, що їх нужа заїла, що вони смалять на вогні свої волохаті шапки, аби тої нужи позбавити ся, а сорочок нема нї на кому. Там наші пропадають з голоду, їдять конину, собачину й кошачину... А отсе, каже, поведуть на „р і з н ю“.

— А не даром цар казав: „Моя горілка, мої й дїти. Пийте мою горілку дїти, та йдїть Японця бити!“

— А тепер у Петербурзї і сам убивае своїх дїтий...

— Бо він же наш батько, а ми його дїти!

Подібні розмови почуєте нераз на базарах і все те говорить ся отверто. І диво: коли було тихо в Росиї, то раз-у-раз виникали процеси в „оскорбленіи Величества“, а зараз таких процесів нема, бо довело-б ся усїх людий тягти до кріміналу.

Барометром петербурської погоди є у нас полїция. Коли вона ввічлива з горожанами, значить нас побили Японцї на Сходї, значить у Петербурзї л а г о д я т ь с я до реформ. Коли полїция на чолї з градоначальником Нейдгартом і полїцмайстром нахабна, до всїх чіпляєть ся — значить, що ми з б и р а є м о с я побити Японцїв і усунути всї реформи, а замісць них випустити на горожан узброєне військо і викотити проти їхніх будинків гармати.

Нїколи у нас царське правительство не мало престїжу чесного уряду: воно так забрехало ся, що нїхто й нїколи йому не вірив. Коли вступив на престол князь Мирський, суспільність забула на час усї кривди деспотиї, усї її брехнї і повірила... Та вже розчарувалась... „Реформи“ у Петербурзї — то таki-ж самі реформи, як і в Турциї. Нїхто вже від них добра не жде. Усїм ясно, що се комедия, яку грає з суспільністю бюрократия і в яку затягає самого царя. Гра небезпечна особливо для особи монарха. Усї знають, що права й свобода нїколи сливе й нїде не давались з верху, а завжди їх брали з низу. Так буде й у нас. Ми вже вступили на путь справжньої революциї. Страйк і убійства в Петербурзї — се есть перша пересторога тим, хто глухий до голосу свого народа. „Потече сто ріками кров у сине море дїтий ваших“. На голос народу в Петербурзї повстає ґенерал-ґуберпатором Трепов (у якого вже стріляли в Москві) та Коковцев (мінїстер скарбу) хочуть зробити лад в анархічній цїлком державі тим, що пишуть до робочих відозви. Їм допомагають нові письменники, як от наш Нейдгарт (у якого теж стріляли). Нейдгарт хоче вдарити на патріотичний та економічний бік і довести, що страйки будуть на користь тільки Японцям, що се все їх дїло баламутити робучих людий. З сього писаня нового письменника робучі люди глузують, бо розуміють ся на полїтичній економії й на патріотизмі більш, нїж Нейдгардт. Та власне, що й незрозумілий зрозумів вагу писання Трепова та Коковцева, треба було пождати не більш тижня і тут сам Нейдгарт у своїй часописї „Вѣд. Од. Градоначальства“ (ч. 18) поясняє робочим, що ст. 267 закона заборонює страйки. „Ясно, каже, що й самі спокійні страйки ведуть страйкарів до карного процесу“, а звідси до кріміналу. А між тим Коковцев та Трепов писали до робочих, що сам цар хоче дозволити їм страйки. Комуж тепер вірити? І суспільність знову нікому не вірить: знає, що се маневр бюркратиї, аби виграти час, аби скінчилась війна, а там...

Та вже не вернеть ся до вас страчений спокій і сон ваш буде важкий! Можна плисти проти течії, але не довго. А ріка прибуває. Не даром же „весна“ у нас. Так після „нахабного й нетактовного“ вчинку маршалка Чернїговської шляхти й предсїдателя Черн. Земства, не тільки не вгамувались у нас, а навпаки ще отвертїйше почали заявляти протести. Не минає жадного дня, у якім не була-б подана петиция чи цареви, чи мінїстрови то від земства, то від шляхецтва, від міста, унїверситета, просто від якогось випадкового зібрання і т. д.

Окрім того переслають ся привітаня від міста до міста, від земства до земства, до унїверситетів, надто багато до Московського і все з одними бажанями: скинути з себе опіку бюрократиї, здобути права горожанські, завоювати конституцию.

Особливо тревожно й неспокійно проминув у Росиї день 25. січня н. ст. — 150 річний ювилей Московського Унїверситету. Сьвяткувати ювилей заборонено, але-ж мовчки обійти сей славний день не випадало. З від-усїль були надїслані до першого російського унїверзитету привітання. По всїх містах люди збирали ся на приватні зібрання, але полїция скрізь те заборонювала. В Одесї інтелїґентні люди ухвалили зібрати ся в салї „Уніон“, та полїция довідала ся й поставила там узброєну сторожу. Тодї розійшли ся по реставрациях, збирали ся потай. Найбільше зібранне було з'орґанїзоване в реставрациї Кузнєцова, де зібрало ся коло 300 інтелїґентів.

Збори отворив редактор „Южных Записок“ Панкеєв. Він коротко схарактеризував вагу сучасної доби, яку переживає Росия, великі послуги, які зробив моск. унїверзитет у дїлї здобутя горожанських прав і пропонував зібраному заслати унїверзитетови привітанне.

По сьому промовляли О. і Б., які в гарних та красних висловах схарактеризували колишні часи студентського житя. Тодї, казали оратори, студенство було єдиною сливе живою силою, що не мирило ся з деспотиєю. Тодї сливе цїла суспільність дивила ся на студентські рухи, на студентські петициї й цїлу боротьбу молодїжи, як на утопічні змагання, що роблять тільки шкоду студентам. Та настали часи, коли всї горожани прилучили ся до сього руху і цїлий народ заговорив про свої права. Тим посилаючи адресу унїверзитету, треба згадати й про студентство і йому вислати привіт.

Публика почала підписувати адресу, а тим часом один з присутних розпочав відчит про петербурський страйк.

Його перепинила полїция, що увійшла на сей час, довідавшись про збори. Полїцмайстер оголосив, що замикає збори і дає пять хвилин, щоб розійтись.

Підняв ся страшенний галас, гармідер, навіть почули ся лайки і „геть полїцию!“...

Полїция вийшла, але туж-мить реставрация була оточена козаками, жандармами й полїцаями. Нїкого вже до реставрациї не впускали.

Збори почали радити, що робити? Багато запротестувало проти такого насилля полїциї й беззаконня. Позаяк збори були оточені узброєною силою, а у присутних не було оружжя, то зробили постанову: на сей раз розійти ся, але на другий брати з собою оружжє. Проти узброєної сили можна воювати тільки зброєю.

Після кожного такого зібрання бувають арешти, але у тюрмі довго не держать, бо цїлий загал хвилюєть ся, подають до Петербурга телєграми, словом одновіюють усякими способами заарештованих.

Доси ще у містї лякають ся страйку. Між робочими був неспокій і трохи не вибухло. Та Одеса любить страйкувати, коли сонечко ясно сьвітить, коли тепло й зелено...

Міщанин.

Полїтичний перегляд.

Рада державна.

Отворене понедїлкового засїдания відтягло ся аж до 3 год. по полуднї. Відтак на домаганє пос. Б е р ґ е р а відчитано внесеня і інтерпеляциї дословно. Посли Дашиньский, Пернерсторфер, Ґібеш і тов. поставили ось таке наглядне внесене: „Палата послів зволить ухвалити: Взиває ся правительство, щоби оправдало перед посольскою палатою закази зборів, видані в послїднім тижни полїтичними властями в Галичинї, через що фактично знесено запоручене основними законами право свобідного обявлювания думки і переконання. Взиває ся правительство, щоби поручило перевести слїдство в справі насильств, поповнених державною полїциєю у Кракові та щоби вислїд слїдства нредложило палатї“. По прочитаню „вливу“ одержав слово пос. Д а ш и н ь с к и й для умотивовання свого внесення, причім пристрастними словами обговорював різню в Петербурзї ,

Кишенівский погром, економічну нужду Росиї і національний бік революциї. Мініcтер справ внутр. Біляндт-Райдт просить, щоб наглість внесеня Дашиньского відкинено. Наглячість внесеня пос. Дашиньского о год. 7 веч. відкинено. На нинїшнім засїданю по відповідях мінїстрів на кілька інтерпеляций промовляв п. Шумаер в справі контінґенту рекрутів.

Угорска кріза.

Вчера відбуло ся засїдане получених сторонництв опозицийних під проводом предс. Кошута, що повитавши збори висловив радість із за сьвіжої виборчої побіди. Алядор ґр. Зіхі іменем всїх висловив Кошутови подяку за незрівнану ревність, льояльність і такт у веденю виборів. Кошут внїс, щоб коаліцию опозициї удержано і на будуче. До того внесеня прилучив ся Банфі і Зіхі, після чого его ухвалено одноголосно. — Ґр. Юлїй Андраші, який із порученя цїсарского веде переговори із ріжними полїтиками мабуть не зможе сповнити своеї задачі що до зложеня нового кабінету.

Аґонія самодержавія.*)

В недїлю вечером, коли цар миротворець перемінив ся в царя убійника, социялїстично-революцийна партия Росиї осудила на своїх тайних засїданях сповнений злочин. Вислїд виключував всякий сумнїв. „Боевая орґанізация“ проголосила над Николаем II. засуд смерти...

Коли розважимо, що доси навіть терористи ставили особу-монарху поза справою, що навіть з'обовязали ся не тикати посьвяченої особи царя і найвисшого духовника — так порозуміемо той величезний переворот, який потряс душею Росиянина в наслїдок страшної недїльної зради. Се вже не проти бюрократиї, не проти урядничої анархії, не проти самоволї громади лотрів, що відмежили монарха від народу — се проти самого царя піднимаесь тепер ненависть і лють народа. Се вже не реформа бюрократиї стоїть на дневнім порядку — а повалене самодержавія. Навіть лїберальні конституціоналїсти повинні порозуміти в отсїй траґічній хвили, що обмерзїне, яке знимае ся сегодня проти Николая II., не дало-би перемінити ся в мирне довіріе при помочи лиш неясної конституциї. Проблема поглубила ся. Обманцї, які нароком потягнули нарід в найстрашнїйшу сїть, зладжену коли-небудь шалїючими деспотами проти своїх все ще льояльних підданих, ті злочинцї засуджені раз на все. Ніяка реформа, нїяке уступство не в силї затерти їх страшного злочину.

В суботу о 3-тій годині казав цар відповісти робітничій делеґациї, що докаже свою приклонність до народа і що пізнїйше рішить ся в справі сходин і розмови, яких домагае ся нарід на площи перед палатою. І саме в сїй хвили, коли та брехлива обітниця зістала проголошена, коли ся препогана зрада зістала сповнена, Николай Епілептик (де Льомброзо зі своїми злочинцями з уродженя ?) видае дозвіл на устроене массакри — кому ? індивідуум найбільш скомпромітованому в его оккруженю, алькоголїкови, котрого зьвірячі інстинкти знав, обманцеви, котрий посьмів украсти 40 мілїонів франків зібраних з голодуючого народу на здвигнене памяткової церкви в честь его власного батька — і котрий за сей злочин казав невинних засудити : Я маю на думцї великого князя Владиміра. Слово не тичить вже людий держави, а вбійників. Навіть Віте, великий архітект кращої будуччини мусїв усунути ся до своеї палати на Камено-Островскім проспектї. А нарід завірюючи словам царя, котрого не підозрівав ще о підлоту і дволичність, нобіг добровільно розоружний на різню...

Данте був-би вигадав специяльний круг в своїм пеклї, щоб показати нам покаране сего злочину, якому нїякий кодекс не може дати назви. Та чи покаране так інтересне ? Нїцше казав, що треба судити дїла по їх наслїдках а не інтенциї. Та яке небудь буде безпосередне закінчене столичної революциї, ті наслїдки вже видимі.

Самодержавіе засуджене. „Сьвітла автокрация“ Вітого купае ся в крови. Ті міріфічні проекти аґрарної реформии, котрої переведене мало спонукати загуканого царя до постепенних концесий, розвіяли ся з димом картачевих вистрілів. Вістка про страшну зраду царя рознесе ся лискавкою по найдальших селах і містах. Сьмішна круцията, яку що недавно так безлично сьмів Победоносцев орґанізовати поручаючи самим тільки темним мужикам — громадні молитви о „скріплене ума Августїйшого монарха“ щоб він „не спроневірив ся своїй престольній присязї удержаня самодержавія“ — і сей шантаж обчислений на несьвідомість худобячої товпи, провалить ся, як ему і слїд. І навіть ті, які доси ідею царя нерозлучною бачили з ідеею добра і чести, і ті по страшній душевній боротьбі засудять безпощадно Николая II. і его свояків, і его систему і его дорадників.

Але ся квестия, сей моральний засуд се ще згляд найменьше важний в ситуациї. Що значить упокорене кількох одиниць там, де в гру входить добро і спасене одного з найчисленнїйших народів ! Злочин царя се іно перший клич революциї. Еї ґенеза і розвиток спочивають на безконечно глубших основинах. Они спочивають на нерозлучности трех квестий полїтичної, моральної економічної — котрих взаїмне відокремлене не становило принцип правлїня, яке Вітте хотїв ввести на місце тиранїї Плевого. Він хотїв усунути першу з сих проблем : чисто полїтичні бажаня росийскої інтелїґенциї і народів не великоруских. Він хотїв розвязати моральну квестию, котра нїчо друге як квестия, котра нїчо друге як квестия самоволї бюрократиї — зводячи еї хвилево на квестию „адмінїстративного такту“. Як колиби „такт“ не був якраз заперечеyнем „бюрократа“ ! Як коли-би „точне примінене законів“, та славна „леґальність“, в котрій деякі все ще шукають спасеня народу, не була чистою іронїею, бо по правдї може бюрократия довільно творити і проголошувати устами недолугого царя усякі які захоче „права“, котрих точне виконане признасть їх найстрашнїйші злочини „леґальними“. Вітте задумував наковець при помочи лїберальної леґальности — читай самоволї — укріпити період супокою, в котрім то часї розвиток его економічних проектів потягнув би згодом і основну переміну внїшного устрою держави. Він мав намір — хоч се і противило ся мнїню царя — обожаного і удержуваного незрілостию і темнотою мужицтва — дати добровільно вигинути „мірови“ себто „хлопству“, заперти тим чином полїтичні ріжницї між рільничим а промисловим пролетариятом, стягнути ріжні елементи народної маси в одну компактну ґрупу і дійти через рівність хоч-би і горя усїх до одностайного розвитку социяльної ситуациї. Се був одинокий спосіб, в який по его думцї моральне і економічне питане мало-б зілляти ся в проблем полїтичний.

Але нарід годї кормити диялектикою. Вступним услівіем до сего пляну реформи мусїла бути непохитна терпеливість народу. А така терпеливість була-б тільки можлива, наколи би кожда жертва царизму змогла порозуміти і приняти хитру методу „батьківского автократа“. Та поминувши вже сьмішність сеї методи з довгим речинцем, котрій нїчо не запевнювало цїлковитого приміненя — методи, котра здавало-б ся була придумана не так, щоби нею цїль осягнути а радше щоби удержати Віттого в ласках рівночасно і на дворі царскім і у народу — поминувши наконець і неможливість пояснити товпі містерність сеї задачі зрівноваженя елементів і квестий — найменьше свобідне заявлене Віттого на річ сих его проектів потягнуло би его безпроволочний упадок. І ось внїшна причина его банкротства.

Внутрішних причин також не далеко треба шукати. Найменьша трудність в економічнім житю народу мусїла тим сильнїйше зазначити нерозумну ідентичність трех проблем, які Вітте хотїв „розсортувати“, мусїла їх запутати так, що розвязка могла бути хиба рівночасна або... неможлива при помочи средств автократиї. Коли зважити, що прояви так чисто економічні як стрейки в якім небудь краю прибирають сейчас значіне незвичайно важних переворотів полїтичних, коли зважити що в Росиї стрейкові змаганя падуть рішучо під ударом едиктів безпеченьства держави, так порозуміемо що цїла система Віттого — а він найпроворнїйший адмінїстратор в Росиї... збудована на воздухах. Економічна квестия в Росиї більше ще чим деинде квестия ураз і полїтична, а кожда квестия економічного характеру вимагае бедпроволочної розвязки, найменьший економічний конфлїкт мусїв фатально перемінити ся в конфлїкт полїтичний. Що більше, сьвідоме викликане трудности економічного характеру могло послужити до піпхненя народу в полїтичний рух, який перевернув-би від шпилю аж до основ плян постепенного перестрою і висунув на дневний порядок бажаня безпроволочної розвязки не іно самої піднесеної економічної квестиї а також і полїтичного проблему, котрого так боять ся. Незвичайна непопулярність війни росийско-японьскої приcкорила зроджене такої трудности. В хвили коли вже — я наводжу фразу одного мінїстра, — що найменьш півтора мілїона франків краджено що днини“ через бюрократию, мусїло прийти на думку думаючим робучим, що справедлива річ щоби і робітнича кляса користувалась в певній мірі сею золотоносною рікою. Бажаня робітників державних — Путилївскі фабрики в трех четвертих акций приналежать державі — зістали сформуловані і стрейк вибух. Подія була подвійно полїтична : моральна революция проти опікуньчого гнету держави в комплїкациї з певного рода державною зрадою, опозициею проти воюючої вітчини. Правлїне Вітого вже було упало. Але робітнича товпа, котра без сумнїву моральну вагу свого вчинку далеко більш відчувала чим его вагу полїтичну, вірила все ще вперто, в вітенівскі реформи, в обіцяну „леґальність“, в доброжичливість коли вже не бюрократиї так бодай царя, що підписав манїфест реформ. Та стрейк вічно трівати не може,

*) Поміщуемо сю статю в перекладї із париского тижневника „Le courier européen“ бо хоч подїї в Росиї розвивають ся й швидким темпом, то вона все таки актуальна головно із за характеристики плянів Вітто-го. (Ред.)

На хуторі.*)

Перевів *Володимир Карбулицький.*

(Конець).

— Оттаке то дїеть ся, братчику, — зачав Рашевич знову, глядячи при столї на слїдчого. Ми в своїй доброті й щирости і із страху, щоб не закинули нам, буцїм то ми лишили ся позаду в культурі, брatаемо ся, — даруйте за слово — з всякою дранню, проповідуемо братолюбіе і рівність між паном а волоцюгою ; однак колиб ми над сим подумали, то пізнали би, в якім степени злочинна та наша доброта. Ми довели до того, що цивілїзация висить вже мов на волоску. Братчику, те, що наші предки здобували віками, висьміють сьогодня-завтра й знищать сї найновійші людцї.

Після вечері вийшли всї до сальону. Іванна й Іраїда засьвітили на роялї сьвічки й приготовляли ноти. Але батько не переставав говорити й не було знати, коли він вже замовкне. З жалем і досадою дивили ся вони на еґоїста-батька, для котрого очевидно великою втїхою було, побалакати та заблищати своїм розумом. І се було для нього дорозше й важнїйше, нїж щасте своїх доньок. Маер — однїсенький молодий чоловік, що бував в їх домі, приходив — вони се знали, — їх милого женського товариства ради ; однак неутомимий старець запанував над ним і не пускав його від себе нї на крок.

— Подібно як західні лицарі відвернули напад Монґолів, так повинні і ми злучити ся, заки ще час і вдарити разом на нашого ворога — продовжав Рашевич голосом проповідника, підносячи праву руку. Нехай тільки я явлюсь перед мужиком не як Павло Іліч, а як острий і сильний Річард Львине Серце. Перестаньмо обходити ся з ним ввічливо й буде досить ! Зговорім ся, що коли лише зближить ся до нас мужик, дак киньмо йому просто в вічі слова повні зневаги : проч з руками, не пхай свого носа до чужого проса. Просто в пику — продовжав Рашевич радісно, тикаючи перед собою пальцем. В пику ! В пику !

— Я не можу сього, — відвертаючись заговорив Маер.

— Чомуж ? — запитав скоро Рашевич, прочуваючи цікаве, довше змагання.

— Чомуж ?

— Тому, що я сам міщанин ! — При сих словах Маер почервонїв, аж шия надула ся в його, а на очах заблещали сльози.

— Мій батько був простим робітником — докінчав він грубим, вриваючим голосом, — але я не бачу в тім нїчого злого !

Рашевич дуже засмутив ся і збентежений, мов злодїй пійманий на горячому вчинку, дивив ся не рішучо на Маера й не знав, що сказати. Іванна й Іраїда почервонїли і похилили ся над нотами ; їм було стидно за безтактнього батька. Перейшла одна хвиля в мовчаню і їм стало нестерпно соромно, коли знову залунали зненацька болючі — протягнені слова :

— Егеж, я міщанин і горджу ся тим !

По сїм випростував ся Маер, спираючись не зручно об мебель і вийшов скоренько в прихожу, хотяй конї ще не були запряжені.

— А сьогодня буде вам темненько їхати, — бормотав Рашевич йдучи за ним. — Місяць сходить тепер пізно.

Обидва стояли на рундуку в темнім і чекали заки запряжуть конї. Було холодно.

— Звізда впала... заговорив Маер, вбираючи пальто.

— В серпню паде їх богацько.

Коли запряжено коний, поглянув Рашевич уважно на небо й сказав зітхаючи :

— Поява, гідна пера Флямаріона...

Провівши гостя, проходжував ся Рашевич по саду розкидуючи в потемку руками. Він не міг няти сьому віри, що як раз перед хвилею скоїло ся таке дивне та дурне непорозуміне. Йому було стидно і він сердив ся на себе. По перші була се з його сторони крайна неосторожність і безтактовність, розпочинати ту прокляту розмову про білу кість, не довідавшись передше, з ким мае до дїла ; щось подібного притрапилось йому вже раз ; якось то сварив він в ваґонї на Нїмцїв, а потім показало ся, що всї його розмовники були — Нїмцї. По другім він відчував, що Маер не приїде вже більше до його. Ті інтилїґенти, що вийшли з народу, хоровиті самолюбцї, вперті й памятають заподїяне їм зло.

— Не добре, не добре — бормотїв Рашевич, спльовуючи ; йому було і яковось гидко, немов би він мила з'їв. — Ах, не добре !

З саду було видко через вікно до сальону : Коло рояля сидїла з розпущеним волосем Іванна, дуже блїда налякана і говорила про щось з великим запалом. Іраїда переходила задумана з одного кутка до другого ; а ось заговорила і вона, також скоренько з розгніваним лицем. Говорили обидві разом. Не було чути нї одного слова, але Рашевич догадував ся, про що йшла бесїда. Іванна мабуть гнївала ся, що батько відвернув своїми бесїдами всїх порядних людий від хати, і сьогодня відобрав їм единого знакомого, може й жениха та що тепер нема в цїлім окрузї для бідного чоловіка місця, де би він відітхнув душею. А Іраїда, — судячи по тім, що підносила з розпукою руки до гори,

*) В першій частинї сего оповіданя, що була печатана в 9. ч. „Буковини“ мае бути в І. стовпци (1. стр. з гори) замість : продовжував — проходжував (9. стр. з гори) зам. : оленових — оленеви рогів, в II. стовп. (3. стр. з гори) зам. : рухав ся — рухав, в III. (12. стр. з дол.) зам. : доки — то, (6. стр. з долини) зам. : невірних — нерівних, в IV. стовп. (10. стр. з долини) зам. : візьмуть — візьміть, VI. стовп. (2. стр. з долини) зам. : зіхнув — зітхав.

він мусить мати сейчасову певність сповненя реформ. Вітте забув, що домагання економічних полекш потягнуть за собою і домагання політичних прав. Він найшов ся цілковито непригатованим на се, бо в его плянї розвязка припадала аж на далекий речинець. І ось з тої хвилї були ми сьвідками незвичайно сумної а враз і постидної події, як нечайно щез зі сцени правлїня чоловік, котрий хвилево здавав ся опановувати політичну ситуацию. Вітте не мав вже що більш радити цареви.

Нарід домагав ся безпроводочної обітниці, яку почув-би з уст монарха, одинокої відвічальної особи в 130 міліонній нациї. Одинока розвязка — зовсім хвилева — була можлива. Вітте скріплений відвагою розпуки повинен був опанувати дрожачого монарха, витягнути его перед нарід, показати, підшепнути ему кілька слів неясної обітниці і все було-б уратоване. Чи не стало на те в него відваги? Чи не допущено ему бачити ся з Николаем II. якраз, щоби приготувати его упадок по массакрі? Історія на се відповість. Але на всякий спосіб фатальний розвій ситуациї зробив мирне поладжене рішучо неможливим.

„Сьвітлий деспотизм“ вбитий власними принципами. Тиранїя Плевого, наколи захоче віджити під управою алькоголїка Владимира чи епілептика Николая потоне швидко в крови як ось вчера батьківска автократия. Смерть повисла над головами сліпих деспотів. Рокову хвилю хто відверне? І хто зміг сказати, що зродить еволюция з хаосу, в який валить ся все те, що сотворило самодержавіє?

Александер Уляр.

Росия й Японія.

Завзятість бою зведеного коло Сандепу пояснює ся стратеґічним значінем тої місцевости. Вона лежить на хіньскім шляху з Сінмінтіну до Ляояну і творить разом із Ентаєм т. зв. другорядну підставу операцийну Японців. Лежучи в осередку між ріками Гун, Шаго і Тайце творить важну точку для оборони й атаку лїнії ріки Гун і рік Шаго—Тайце. Сандепу віддалене від желїзничого мосту під Ляояном ледви о 26 км. — Тепер поза реконосцийними операциями і дрібними перепалками нема на поли борби нічо замітнїйшого. Росияни сподївають ся атаку японьского.—В Петербурзї послїдне неповоджене Куропаткіна поважно захитало его становище. Офіцияльні круги глядять вже за его наслїдником, тільки нема де его найти...

В битві під Гайконтай згинуло 24 японських офіцирів 10 було тяжко а 7 легко ранених. Між тяжко раненими находить ся і ґен. майор Танаґе. — Ґен. Мацумара, що командував військом при здобутю „горбка 203 метрів“ під Портум Артура помер на удар мозгу.

НОВИНКИ.

Чернівці, 7. лютого 1905.

Засїдане вечеркового комітету відбуде ся завтра в середу точно о год. 6-ій вечером в читальни „Народного Дому“. — *Омелян Попович.*

Пос. Пігуляк почесним горожанином. Кіцманьска рада міска іменувала пос. Єр. Пігуляка одноголосно почесним горожанином м. Кіцманя за заслуги, почанені для сего міста.

Із виділу краевого. На послїднім засїданю із дня 4. лютого с. м. дозволено побирати підвисшені громадскі додатки Миткови 60%, Касилицям 60%, Іванківцям 55% і Арборі 65%. На будову шкільних будинків позволено затягнути громаді Гоголина пожичку 1200 кор. а Кучурів Малий 12.000 кор. Потверджено контракт купна-продажі, згл. заміни предложені громадами Бояни, Камеральні Ленківці, Новоселиця, Будо і Каменка. Крім сего полагоджено кілька рекурсів в справі найму пасовиск. За згодою із правительством потверджено контракт службовий заключений між громадою Ілїшешти а вибраним на громадского писаря Іваном Гривняком. Надїлено 300 кор. субвенциями Райфайзенські каси в Сучаві (нім.), Арборі (нім.), Виженка і Гоголині (руск.). Тимчасового возьного Івана Мігалескула стабілізовано. Принято до відомости прелїмінарі сторожниньских доріг повітових на 1905 р. а на покрите недобору позволено побирати 25% додаток. На основі доходжень починених що до управ усїх комітетів дорогових а передовсїм черновецкого і ґурагуморского починено відповідні зарядженя супроти добачених неправильностий. Членом ц. к. повітової ради шкільної в Вижници вибрано з рамени краевого виділу о. Стеф. Маланчука гр. прав. пароха в Лукавци н./С. Для студий над будовою і уладженем клїнік хірурґічної й ґінекольоґічної і очної в Німеччинї і Австриї уділено 1200 кор. субвенциї дир. шпиталю др. Филиповичеви і сов. будів. Кольбенгаєрови. Порішено приняти до відомости правительственну тарифу за виконуване бактеріольоґічних дослїдів, зладжену просектором краевого шпиталю др. Люкшам. Відтак порішив краевий виділ виїмково із відкликом до § 11. уст. 4. орґанїзацийного статута культурно-технїчного краевого уряду перевяти на краевий фонд виплату коштів подорожи і диет, які належать ся урядникам краевого культурно-технїчного уряду за ведене роботи при зладжуваню дренацийного проекту для ґрунту п. Віктора р. Купаренка в Ропчу. Вкінци порішено звернути ся до краевого правительства о уділене опінїї що до задуманого уладженя протиракового інституту при тутешнім краевім шпитали.

Вістка про увільнене Максима Горкого оказала ся лишеною основ.

Пригадуємо красавицям кіцманьского повіта, що вечерок „Кіцманьского Бояна“ відбуде ся в суботу 11. с. м. в просторій сали уряду громадского. Комітет приготовляє численні несподїванки. Козаки з „Січи“ і „Союза“ обіцяли свою участь. Заносить ся проте на моцний хрін. Запрошеня друковані вже розіслані — висилають ся тепер лиш письменні. Хто би не дістав через ошибку запрошеня, зволить зголосити ся до одного з комітетових. Пригадуємо ще раз, що стрій для пань народний або вечерковий, для панів візитовий. Вкінци кличемо до всїх молодих, що хотять весело та добре забавити ся, приїдьте до нас на 11. с. м., а не пожалуєте! — *Комітет.*

Загальні збори споживного тов. „Взаємна Вигода“ в Кучурові Великім, відбудуть ся дня 12. лютого н. ст. 1905 в 3 ій годинї попол. в школї сьв. Марії з слїдуючим дневним порядком: 1. Отворене загальних зборів і обяснене статутів. 2. Вибір управи і ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. — За тимчасову управу: *Ананій Карча.*

Загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Черепківцї стов. зар. з необм. пор. відбудуть ся дня 12. лютого 1905 о 1-ій год. по обідї зі слїдуючим дневним порядком: 1. Біляно за рік 1904. 2. Доповняючий вибір 2 членів ради надзорчої § 94. 3. Доповняючий вибір 3 членів старшини § 94. 4. Вільні внесеня. — *Сава Іванюк*, голова.

В недїлю дня 19. лютого 1905 відбудуть ся загальні збори каси пожичкової і щадничої для громади Раранче в домі читальнї о 3-ій год. пополудни з отсим дневним порядком: 1. Справоздане касове. 2. Впис нових членів. 3. Вільні внесеня. — *Старшина.*

Звичайні загальні збори „Каси пожичкової і щадничої для громади Брідок“ відбудуть ся в середу на стрітене, дня 15. лютого 1905 о 2 ій год. попол. в шкільнім будинку з слїдуючим порядком дневним: 1. Отворене зборів. 2. Справоздане старшини з дїяльности касового. 3. Замкнене рахунків за уділовий рік 1904. 4. Вибір одного члена до ради надзорчої. 5. Вільні внесеня. — Від старшини каси: *Дмитро Гудима*, голова.

У Волоскім Банилові у Полянах відбудуть ся загальні збори каси дня 11. лютого 1905 н. ст. о 2-ій год. попол. з слїдуючим дневним порядком: 1. Справоздане касове за рік 1904. 2. Доповняючий вибір ради надзорчої. 3. Вільні внесеня. — *Тодер Георґійчук*, начальник каси.

Із торговельної палати. На засїданю бук. палати торговельної і промислової із дня 1. с. м. вибрано нову президию. В еї склад увійшли знова: ціс. сов. Лянґенган яко предсїдатель (14 гол. на 17 голосуючих; 3 картки віддано порожні), соймовий посол Вільг. Тіґінґер яко віцепрезидент (17 гол.), сов. будів. Йосиф Ґреґор як пров. предсїд. (12 гол.); по 1 гол. одержали рр. Бориславский і Пікер, три картки були порожні.

На археольоґічнім конґресї в Атенах, що буде відбувати ся від 7. до 13. цьвітня, заступати ме черновецкий унїверзитет проф. др. Ерлїх.

Винаєм міского театру в Чернівцях. В суботу відбуло ся спільне засїдане маґістрату і театральної комісиї, на якім прочитано зголошені оферти і розведено загальну дискусию. Рішеня в справі винайму западуть на слїдуючім засїданю в середу. Вони підуть під дискусию повної ради, що відбуде ся в четвер. Свою оферту вніс між иньшими й бар. Меч, інтендант гостиючого тепер у нас нїмецкого театру.

Субвенция. Із порученя мінїстерства рільництва виасиґнувало краєве правительство радї краевої культури 2000 кор. на попиране хову рогатої худоби в краю.

Із ради міскої. На засїданю ради міскої із дня 4. лютого вела ся дискусия над отсими двома важнїйшими справами: Інж. Тит Ончул звертає увагу ради на те, що желїзничі власти задумують вже сего року приступити до будівлї управи руху і то аж в долїшній части міста при ул. Водній. Тимчасом ся інституция, із якою зносить ся річно 80 тисяч партий, повинна станути в осередку міста і бути так побудованою, щоб стала архітектонїчною прикрасою міста. Задля сего варто містови понести й деяку жертву, оттому й ставить внесене, щоб VII. (будівельна) секция до 14 днів зложила звіт із сего, чи не можна би продати або й дарувати ґрунт під сю будівлю із т. зв. військових ґрунтів, щоб лише задержати еї в серединї міста. (Ухвалено). Відтак розвинула ся жива дискусия над висилкою делеґатів на віче австрийских міст до Відня, на яке прийшло запрошене від д-ра Люеґера. Вкінци рішено вислати пос. і дир. Відмана і віцебурм. д-ра Райса. Відтак по полагодженю кількох дрібнїйших справ розпочало ся тайне засїдане ради.

Під колеса желїзниці. Візник Теодор Царик, вертаючи із Жучки, куди віз стаціонованих там гузарских офіцирів, в'їхав своїм фіякром ч. 105 через отворену рампу на 1·5 км. між Жучкою а Садаґурою на желїзничий шлях, яким як раз над'їхав потяг ч. 2556. Конї погибли на місци, віз розбитий на куснї. Тяжко раненого візника перевезено до краевого шпиталю. Причиною нещастя було те, що рампа ізза технїчних недостач не функціонувала вже через кілька днів.

Подяка. Виділ тов. руских ремісників „Зоря“ в Чернівцях, почуває ся до милого обовязку, зложити сердечну подяку хв. Виділови тов. „Нар. Дому“ за уступство у винаймі салї на вечерницї, які відбули ся дня 4. лютого с. р., Вп. панови академикови Голотї за труд, якого підняв ся, перебираючи на себе аранжоване вечерниць, як також всїм присутним Вп. Гостям, що своєю присутностию звеличали нашу забаву. — За Виділ: *Н. Унґурян*, голова, *В. Строїч*, секретар.

На „Народний Дім“ зволили дальше зложити Вп. пп.: Др. Мирон Кордуба 8 кор., др. Литвинович 4 кор., Юрій Гнїдий, Елена Івасюк, Іван Григорійчук, Тит Козак, Іван Савіцкий, др. Гординьский по 10 кор., Николай Ісопенко, Юрій Кавуля, Дмитро Найда, Евфрозина Найда, Ілярий Карбулїцкий, Модест Левицкий, Дмитро Найда, Евфрозина Найда і Іван Герасимович по 5 кор., Омелян Іванїцкий 25 кор., Кость Павнель 6 кор., Данилюк Корнило 20 кор., Володислав Кукелка 4 кор., Юрій Воротняк 50 кор., Николай Григорович 40 кор., Читальня в Берегометї 40 кор., Елисавета Тиміньска 20 кор., др. Олександер Петровский 12 кор., Пант. Клим 12 кор., Іля Семака 70 кор., Емануіл Ярошиньский 60 кор., Ілярій Карбулїцкий 4 кор. — На бурсу зложили Вп. пп.: Віцемаршалок др. Ст. Стоцкий, Ом. Попович по 4 кор., Кміцикевич 2 кор., Єр. Пігуляк 2 кор., Ів. Пігуляк 2 кор., Михальский 4 кор., др. Кость Клим 2 кор., др. Ключенко 2 кор., о. Мелетій Галїн 10 кор. — За виділ „Народного Дому“ сердечне спасибіг. — *Михась Івашко.*

НАУКА, ШТУКА І ЛЇТЕРАТУРА.

Економіст. Число 1. Рік II. Зміст: Кредит товаровий а кредит банковий, І. Петрушевич. — Орґанїзация сїльскої торговлї, о. Єронїм Бариш. — Про податок заробковий, оплачуваний заробковими і господарскими стоваришенями, Ом. — Годівля дробу, А. Паславский. — О меліорациях, Андрій Корнелля. (Дальше). — З краевого союза кредитового. Новинки. Економісту видає краевий союз ревізийний у Львові. За редакцию одвічає Кость Паньковский. Річна предплата сего місячника 5 кор. (Адрес: Львів, ринок 10 І. поверх.

— говорила мабуть про нудне жите, про втрачену молодість.

Рашевич веркув в свою комнату, сїв на лїжко й почав по малу роздягати ся. Дух його був пригнїчений, а чуття, немов би він мила з'їв, втомлювало його. Йому було стидно. Розібравшись поглянув він на свої довгі, жилисті, старечі ноги й нагадав собі, що в окрузї прізвали його черепахою і що після кождої довшої розмови було йому стидно. Судженим шляхом зачинав він мягко, ласкаво з добрими намірами, називаючи себе старим студентом, ідеалїстом, Дон Кіхотом, — але незамітно для себе самого сходив він на лайку і бріхнї і, що найдивнїйше всього — критикував вірно науку, штуку і мораль, хотяй вже двацять років минуло, як не прочитав жадної книжки, не бував нїгде дальше ґуберньского міста і взагалї не знав, що дїеть ся на білому сьвітї. Коли сїв щось написати, а хоч би й тільки якесь привітне письмо, то і в письмі виявлялась лайка. А все се головно тому, що був передусїм чутливим і слезавим чоловіком.

Невжеж запанував в йому нечистий дух, котрий ненавидить і бреше в йому проти його волї?

— Не добре — зітхав він лежачи під покривалом — не добре!

Дочки також не спали. Розляг ся сьміх і крик, немов би гонили за кимось: в Іваннї вибухла гістерика. Не багацько потім заридала й Іраїда. По коритарі перебігла кілька разів горнична.

— Що за історія, Господи, бурмотів Рашевич глубоко зітхаючи й обертаючись з боку на бік. — Не добре!

В снї мучила його совість. Приснило ся йому, що він голий, високий, як жирафа, стоїть серед хати й говорить, тикаючи перед собою пальцем.

— В пику, в пику, в пику!

Прокинув ся наляканий і передусїм нагадав собі, що вчера скоїло ся непорозуміння й що Маєр певно вже більше не приїде. Згадав він також, що треба платити в банку відсотки, дочок віддавати заміж, треба їсти, пити, а тут і слабість, старість, неприємности зближаеть ся зима, дров нема...

Була вже десята година рано. Рашевич вбрав ся поволи, напив ся чаю і з'їв два величенькі куснї хлїба з маслом. Дочки не виходили до чаю; вони не хотїли сходити ся з ним і се гризло його. Він полежав в своїм кабінетї на канапі, потім сїв за стіл і взяв ся писати до дочок лист. Рука його трясла ся, а очі били ся. Він писав, що він вже старий, нїкому не потрібний, що його нїхто не любить і просив дочок, щоб забули про його, а коли умре, щоб поховали його в простій сосновій трумнї, без церемоній, або щоб післали його до Харкова до анатомічного музею. — Відчував, що кожна його стрічка дишить злобою й комедиянством, але перестати вже не міг і все писав, писав...

— Черепаха! — знову роздалось з сусїдного кабінету; се був голос старшої дочки, сердитий, сичачий голос. — Черепаха!

— Черепаха! — повторила неначе відгомін молодша: — Черепаха!

Склад товарів Б. Бальтінестра молодшого

Чернівці, улиця Головна-Енценберґа ч. 3.

В мясниці поручає новости для Пань і Панів.

Вахлярі наймоднїйших виробів з т. зв. перлової шкаралупи з струсевими перами, Marabout, Pointlace, соломкові і з ґази білі в ріжних красках від найдорозших до найдешевших.

Вступ на баль послїдна новість великий вибір.

Рукавички Glacé, шовкові гладкі т. зв. ajour Muskelüre ріжної величини.

Паньчохи і зарукавки шовкові, півшовкові, гладкі, білі і в ріжних модних красках.

Черевики балеві, лякерки, білі Glacé, золоті, Chevreaux з гафтом або без него, цїжемки і півчеревики.

Хусточки до носа шовкові, гладкі, або гафтовані, з батисту полотна в ріжних модних красках.

Капелюхи і краватки, атласові кляки, цилїндри, балеві наймоднїйші краватки.

Мужескі сорочки сальонові, з піковими і шовковими передами, ковнярики, маншети найновійшого ро а.

Капелюхи. Самостійна про аж капелюхів з ц. к. надвірних фабрик капелюхів І. Г. Іта у Відни, і Осипа Піхлера і Синів в Ґрацу Борсолїна в Александриї. Найбільший вибір фабрикатів з фільцу, льодену, плїшу і т. и. в ріжних фасонах.

Знижені цїни товарів футряних і артикулів зимових.

Футряні боа правдиві перскі, з куни, ласиці, кретові ріжного рода футра медвежі — до того відповідні муфи для дївчат і дїтий. Футряні і суконні шапки, кучми т. зв. P rsianer, Sealskin, Nutria як також барети для дївчат і дам ріжної наймоднїйшої сорти.

Вовняні і зимові товари. Правдиве біле систему Єґера, др. Лямана, вовняні калїсони і майтки, рукавички, огрівачі колїн і пульсів, паньчохи, хусточки з Хемілї, вовняні шапочки чепцї для дївчат і дїтий — загортки на колїна до подорожи і т. д.

Конфекция дїточої одїжи, як жакети, плащики до того капузи, ковнярики, все після найновійшої моди.

Товари обувяні. Склад американьских черевиків фабрики обуви Антона Чапека у Відни. Найбільший вибір ріжнодної обуви для панів, пан, дїтий. Черевики з Chevreaux Boxcalf, з телячої сатинованої шкіри і т. и. лякери, черевики до ховзаня. Все з найлїпшої сорти. Чоботи фільцові, до польованя, взагалї ріжна обув.

Кальоші і черевики до снїгу найлїпші фабрикати.

Замовленя з провінциї виготовляють ся сейчас. Товари котрі не подобають ся, принимаю назад.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Отсим повідомляю Впов. П. Т. Публику, що я

кромі істнуючого вже мого склепу ювилярского,

в Чернівцях, Ринок ч. 9,

отворив ще

ФІЛІЮ

при улици Паньскій число 15

і удержую там великий склад **стїнних, столових і кишенкових годинників,** із золота срібла нїклю, стали з прецїозними верками. іменно т. зв. „International-Watsch in Schaffhausen“ „Longines“, „Omega“ „Roskopf-Patent“ і богато иньших ріжнородних сорт.

Рівночасно заявляю, що принимаю **нові роботи як і репарациї** ювилерскі, в золотї. сріблї, так в Ринку під ч. 9, як і прв Паньскій улици ч. 15, де також р жнородні замовленя як **хронеметри, репитацийні годинники взагалї всїлякі старинности** лагоджу як найточнїйше і під ґаранциєю

Надїю ся проте, що Вп. П. Т. Публика як до тепер так і на дальше зволить ласкаво мене підпирати, а при закупнї подарунків на різдво або на новий рік, мої склепи не омине, а пересьвідчивши ся о великім виборі товарів, дешевости цїн і тетельній обслузї, вийде зних вдоволена.

Поручаючи ся ласкавим зглядам, пишу ся з поважанєм

Кароль Шульц, ювилєр і годинникар

заприсяжний знаток ц. к. суду.

63 (9—15) н. с.

Перша буковиньска

специяльна робітня обуви і ортопедичне заведенє

ІВАНА ДІКА

абсольвента майстерского курсу ц. к. технольоґічного ремесельного музея у Відни, і заприсяженого судового знатока

поручає

ВЕЛИКИЙ СКЛАД ОБУВИ

найновійшого крою для пань, панів і дїтий.

Замовленя виготовляєть ся сейчас з заграничних шкір.

При замовленях з провінциї пожадане, абя прислати з'ужитий черевик на міру.

Чернівцї

ул. Руска 11, а Філїя ул. Ратушева 17. (під „золотою Грушкою“).

7 (—)

Найбільший подив в сьвітї

викликує новий винахід

Годинник кишенковий

анкер сист. Roskopf-Patent який дуже точно ходить і на хвилї дає ся реґульовати в ґравірованих окладинках 2 зр. 50 кр., в чорних оклад 3 зр. 25 кр. Ланцушки никлеві або позолочені з гарною повіскою Compas 0·45 кр. Як не подобає ся, принимаю товар назад. — На жаданє висилаю цїнники годинників, золота, срібла. хіньского срібла, музичних інструментів, складових частий до годинників з 1000 ілюстрациями даром і оплатно.

62 (9—12)

Ф. Пам, Краків

ул. Зелена 3.

Заложений в роцї 1852.

---

4 (2—3)

„РУСКА ХАТА“

ілюстрована часопись лїтератури, штуки і сучасного житя виходить кождого 5. і 20. в місяци, в обємі 2 до 3 аркушів, під редакциєю Д ниса Сембратовича. Передплата виносить 12 К. на цїлий рік. Єсть се одиноке ілюстроване письмо для руских родин. „РУСКА ХАТА“ містить: поезиї. оповіданя, описи подорожий і наукові розвідки зі всїх галузий науки. Рівнож подає „РУСКА ХАТА“ в кождім числї репродукциї образів малярів сьвітової слави.

Адреса Адмінїстрациї:

Львів, ул. Бляхарска ч. 8.

До тепер вийшли два числа. Жадайте „Рускої Хати“ по всїх льокалях.

Друкарня „Рускої Ради“

виконує

всїлякі роботи друкарскі

скоро і дешево.

КАНЦЕЛЯРИЯ

друкарнї товариства „Рускої Ради“

отворена

в недїлю і сьвята від 1/2 11 до 1 год. попол.

РАМИ до образів і фотоґрафій

до сьвятих і сьвітских образів паспарту і вироби перэплетничі

найдешевше у

Б. Сальтера

Чернівцї, улиця Почтова ч. 5.

в забудованю біржи побіч готелю Ґотлїба.

(6—10)

Найлучше і вже випробоване средство на ревматизм єсть

NERVOL

аптика др. Ю. Францоза

в Тернополи.

Се є знамените усмиряюче средство до натираня против всякнх ревматичних болїв, простудженя, ломаня костий, плечий гістця і нервових недуг. Прошу уважати на напись „Nervol“ і не принимати нїяких „Нервотонів“.

Цїна флякона 80 сот. 10 фляконів (фляшоцок) 8 кор. з оплатою і опакованем.

— (—?)

Я, Анна Чіляк

58 12—52)

завдячую власному випаходови помади, через котрої уживанє, зріст мого волося дійшов до 185 см. довготи. Се є одиноке средство проти випаданя волося, скріпляє і приспішає єго зріст віддає великі прислуги панам, котрим йде о красні вуси і бороду, запобігає передчасному лисеню і сивіню, взагалї чудотворна ся помада вертає волосям так на голові як на бородї натуральну полискуючу барву. Дїлає она однаково так у молодих як і стариків. Я уживала єї 14 місяців.

Цїна одного слоїка

1 зр., 2, 3 і 5.

Щоденна розсилка в цїлий ссвіт

за попереднім надісланєм гроший, або за послїплатою. Найлїпше замавляти просто з фабрики:

Анна Чіляк

Віден

I., Graben 14.

Головний склад в Чернівцях: **Шмід і Фонтін.**

Друкарня „Рускої Ради“ в Чернівцях

має на складі

Книги і друки для Кас райфайзеньских.

Друкарня тов. „Рускої Ради“

поручає отсї книжки:

Виданя тов. „Руска Бесїда“:

	К. с.
* * * „Явдоха“ словіньска казка	—·24
Ів. Синюк. „Образки з природи“	—·20
О. П. „Хлопцї садівники“	—·40
Омелян Попович „Розмови“	—·40
Корниль Н. Устиянович „Три цїкаві загадки“	—·40
В. Уміньский-Ф. Королевський „Як повстала земля і який буде єї конець.“	—.30
Проф. О. Єремівчук „Іван Сучавский“	—·40
Ів. Бажаньский. „Пропасть“	—·20
Гаршин. „Малярі“	—·20
* * * „Зерна“	—·20
* * * „Котюзї по заслузї“	—·20
* * * Толстой „Два старцї“	—.14
Омелян Попович. „Ластівка“ (старі рочники.)	2·—

Виданя тов. Руска „Школа“.

Барановский Мечислав. „Педаґоґіка“	1.20
Ом. Попович. „Методика“ I. часть	—.60
Гаврищук „Методика“ II часть	2.—
Омелян Попович „Як бідні збогатїли“	1.—
„ „ „10 казок для дїточок“	—.20
„ „ „Збірка законів“	.1—
Ів. Синюк. „Образки з житя“	—.20

Ом. Попович „Пів сотнї повісток“	—.40
„ „ „ „ „	—.50
„ „ „ „ „	—.60
Шпойнаровский Серґій. „Руска Читанка“ для II. кляси ґімн.	2.80

Др. Стеф. Смаль-Стоцкий. „Громада“	—·40
„ „Порадник“ як закладати каси	—·20
„ „Буковиньска Русь“	2·40
Ю. О. Федькович. „Піснї жовнярскі“	—·20
Франко Іван. „Русько-українська лїгература“	—.20
Теодот Галіп. „Домашний писар“	1.—
Пігуляк Єротей. „Верховиньскі згадки“	2.—
О. Шпитко. „Листи з пекла“	—.30
Яр. Юлев. Семинарскі спомини	—·50

	К. с.
Євг. Жуковский: „Учебник рільництва“	4·—
Іван Франко: „Що таке поступ?“	1·20
Франчук: „Оферма“	—·20
Г. Воробкевич „Поезиї“ опр.	1·—
„ „ „ брошур.	—·60
Марченко: „Власна хата“	—·20
Яричевський: „Серце мовить“	—·60
Сильв. Яричевський: „На филях житя“	—·40
Серґій Шпойнаровский „Ausgewählte Schzewczenkos-Gedichte	—.50
Ярослав Весоловський: „Стефан Баторий а Русини	—.10

При замовленях книжок упрашає ся присилати на порто.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.
За редакцию відповідає Іван Захарко.
З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захарка.